

" ธรรมนัส " สั่งเร่งฟื้นฟู ปลายี่สกไทย หลังเสี่ยงใกล้สูญพันธุ์ ตามบัญชีไซเตส

“ธรรมนัส” สั่งเร่งฟื้นฟู ปลายี่สกไทย หลังถูกจัดเป็นสัตว์น้ำใกล้สูญพันธุ์ตามบัญชีไซเตส เดินหน้าเพิ่มกำลังผลิตลูกพันธุ์กว่า 500,000 ตัวในปี 2569 ปลอยคืนแม่น้ำทั่วประเทศ

วันที่ 11 ธ.ค.2568 นางฐิติพร หลาวประเสริฐ อธิบดีกรมประมง เปิดเผยว่า ร.อ. ธรรมนัส พรหมเผ่า รองนายกรัฐมนตรีและรมว.เกษตรและสหกรณ์ สั่งเดินหน้าเร่งฟื้นฟู “ปลายี่สกไทย” (Probarbus jullieni) หลังเสี่ยงจัดเป็นสัตว์น้ำใกล้สูญพันธุ์ตามบัญชีไซเตส (CITES) โดยเตรียมเพิ่มกำลังการผลิตลูกพันธุ์ในปี 2569 จำนวนกว่า 500,000 ตัว เพื่อปล่อยคืนสู่แหล่งน้ำธรรมชาติทั่วประเทศ และจำหน่ายให้เกษตรกรนำไปเพาะเลี้ยงขยายผลทางเศรษฐกิจต่อไป

ปลายี่สก เป็นปลาน้ำจืดขนาดใหญ่ที่พบในแม่น้ำสายสำคัญของประเทศไทย อาทิ แม่น้ำโขง เจ้าพระยา ท่าจีน แม่กลอง และน่าน ถือเป็นปลาที่มีรสชาติดี เป็นที่นิยมของผู้บริโภค ราคาจำหน่ายสูงถึงกิโลกรัมละ 200-250 บาท นอกจากนี้ ยังเป็นที่ต้องการของตลาดปลาสวยงามทั้งในประเทศและต่างประเทศ โดยปลาขนาด 30 เซนติเมตร สามารถจำหน่ายเป็นปลาสวยงาม

มีมูลค่าตัวละหลายร้อยบาท ด้วยความต้องการของตลาดรวมถึงการเปลี่ยนแปลงของสภาพแวดล้อมในแหล่งน้ำ จึงส่งผลให้ประชากรปลายี่สกในธรรมชาติลดลงอย่างต่อเนื่องจนอยู่ในภาวะเสี่ยงใกล้สูญพันธุ์ ตามบัญชีแนบท้ายอนุสัญญาว่าด้วยการค้าระหว่างประเทศซึ่งชนิดสัตว์ป่าและพืชป่าที่ใกล้สูญพันธุ์ (CITES)

ที่ผ่านมากรมประมงได้ดำเนินการเพาะขยายพันธุ์เพื่อเป็นการอนุรักษ์ฟื้นฟูทรัพยากรปลายี่สกในธรรมชาติอย่างต่อเนื่อง หลังจากประสบความสำเร็จในการเพาะขยายพันธุ์ด้วยเทคนิคการผสมเทียมพ่อแม่พันธุ์จากธรรมชาติเป็นครั้งแรกเมื่อ พ.ศ. 2517 ด้วยการใช้พ่อแม่พันธุ์ทั้งที่ได้จากแม่น้ำโขงและพ่อแม่พันธุ์ที่มีการเลี้ยงไว้ในหน่วยงานของกรมประมง นอกจากนี้ยังมีการจัดทีมเฉพาะกิจเพื่อตั้งแคมป์ริมฝั่งแม่น้ำโขงร่วมกับชุมชนประมง

ในการเฝ้าสังเกตการณ์และรวบรวมพ่อแม่พันธุ์ปลายี่สกที่ขึ้นมาวางไข่ในช่วงฤดูผสมพันธุ์ระหว่างเดือนพ.ย. - ก.พ. ของทุกปี โดยจะนำแม่พันธุ์ปลาที่มีความพร้อมมาฉีดกระตุ้นการวางไข่และเก็บน้ำเชื้อพ่อแม่พันธุ์ปลาไว้สำหรับการผสมเทียม เพื่อเพิ่มปริมาณผลผลิตลูกพันธุ์ปลายี่สกในธรรมชาติเป็นประจำทุกปี

ล่าสุดได้รับรายงานจากทีมชุดเฉพาะกิจว่า ขณะนี้สามารถรวบรวมพ่อแม่พันธุ์จากธรรมชาติใช้ผสมเทียมเพื่อฟื้นฟูทรัพยากรปลายี่สกในพื้นที่แม่น้ำโขงและแม่น้ำสาขาในปี 2568 ดำเนินการใน 2 พื้นที่ คือบ้านสองคอน จังหวัดมุกดาหาร และ บ้านโคสี จังหวัดบึงกาฬ และปัจจุบันสามารถผสมเทียมปลายี่สกได้แล้ว 7 คู่ โดยปลายี่สกที่ได้จากแม่น้ำโขงคู่แรกที่เพาะพันธุ์ในปีนี้ ผสมเทียมเมื่อวันที่ 2 ธ.ค.2568

บันทึกไฟล์เมื่อ: พุธที่ 11 ธันวาคม 2568 เวลา 16:05 Site Value: 103,608 PRValue (x3) 310,824

หัวข้อข่าว: กรมประมงเร่งฟื้นฟูปลายี่สกไทย ปี 2569 ผลิตลูกพันธุ์ 5 แสนตัว หลังเสี่ยงสูญพันธุ์

โดยปลาเพศเมีย น้ำหนัก 13 กิโลกรัม ความยาว 102 เซนติเมตร และปลาเพศผู้ น้ำหนัก 10 กิโลกรัม ความยาว 90 เซนติเมตร สามารถรีดไข่ปลาได้ 500 กรัม คิดเป็นจำนวนไข่ปลาประมาณ 120,000 ฟอง โดยลูกปลายี่สกจากธรรมชาติรุ่นแรกของปี

ได้ฟักออกจากไข่ในวันที่ 5 ธ.ค. 2568 เวลา 05.00 น. ได้ลูกปลาแรกฟักประมาณ 60,000 ตัว สำหรับอีก 6 คู่ ยังอยู่ระหว่างดำเนินการเพาะพันธุ์และนำไปอนุบาลในหน่วยงานของกรมประมง และจะทยอยปล่อยคืนแม่น้ำโขงและลำน้ำสาขา ปริมาณไม่น้อยกว่า 100,000 ตัว ต่อไป

ก.เกษตรฯถกศูนย์ฯบริการพัฒนาแอปฯพิรุณราช

วันพฤหัสบดี ที่ 11 ธันวาคม พ.ศ. 2568, 16.54 น.

ปลัดกระทรวงเกษตรฯ เรียกประชุมโครงการศูนย์บริการประชาชนภาคการเกษตร เล็งพัฒนาแอปพลิเคชัน “พิรุณราช” มุ่งยกระดับการบริการภาครัฐ เน้นการเข้าถึงประชาชน

(วันนี้ 11 ธ.ค.) นายวิณะโรจน์ ทรัพย์ส่งสุข ปลัดกระทรวงเกษตรและสหกรณ์ เป็นประธานการประชุมคณะกรรมการบริหารนโยบายสร้างวิธีการทำงานสู่การปฏิบัติ โครงการศูนย์บริการประชาชนภาคการเกษตร ของกระทรวงเกษตรและสหกรณ์ ครั้งที่ 1/2568 โดยมีผู้บริหารหน่วยงานในสังกัดกระทรวงเกษตรและสหกรณ์ เข้าร่วมประชุม ณ ห้องประชุม ไชยวงศ์ ชูชาติ สำนักงานการปฏิรูปที่ดินเพื่อเกษตรกรรม (ส.ป.ก.)

นายวิณะโรจน์ ทรัพย์สุพรรณ กล่าวว่า ศูนย์บริการเกษตรพิรุณราช ก่อตั้งครั้งแรกเมื่อปี พ.ศ. 2566 ซึ่งจากรายงานสรุปภาพรวมการให้บริการสะสมตั้งแต่วันที่ 18 ตุลาคม 2566 – 30 พฤศจิกายน 2568 พบว่า มีการให้บริการช่วยเหลือพี่น้องเกษตรกรกว่า 23,873 เรื่อง โดยได้ดำเนินการแล้วเสร็จ จำนวน 23,750 เรื่อง อีกทั้ง พบว่าประเภทเรื่องที่มีการขอรับบริการสะสมมากที่สุด 5 อันดับแรก ได้แก่ 1) ด้านพืช 2) ด้านหนี้สิน 3) ด้านดินและการปรับปรุงบำรุงดิน 4) ด้านปศุสัตว์ และ 5) ด้านการช่วยเหลือและสนับสนุนที่ดินทำกิน ทั้งนี้ ได้เน้นย้ำกับหน่วยงานที่เกี่ยวข้องทุกภาคส่วนให้เร่งรัดดำเนินการในส่วนงานบริการที่เหลืออยู่ให้แล้วเสร็จตามระบบ พร้อมทั้ง ให้ดำเนินการชี้แจงขั้นตอนการปฏิบัติงานแก่พี่น้องเกษตรกร เพื่อสร้างความเข้าใจที่ตรงกันอีกด้วย

นอกจากนี้ กระทรวงเกษตรและสหกรณ์ อยู่ระหว่างการพัฒนากระบวนการพัฒนาระบบศูนย์บริการเกษตรพิรุณราชใหม่ ทั้งในรูปแบบ Web Application และ Mobile Application ที่สามารถรองรับระบบปฏิบัติการ iOS และ Android ภายใต้ชื่อ “พิรุณราช” เพื่อเพิ่มประสิทธิภาพการปฏิบัติงาน โดยการเชื่อมโยงข้อมูลอย่างเป็นระบบ และการอำนวยความสะดวกแก่ประชาชนและเกษตรกรในการเข้าถึงบริการมากยิ่งขึ้น คาดว่าจะพัฒนาระบบเสร็จสิ้นและพร้อมใช้งานต้นปี 2569

015

หน้าหนึ่ง

การเมือง

บทความ

ภูมิภาค

เศรษฐกิจ

ต่างประเทศ

คุณภาพชีวิต

วาไรตี้

เกษตร

ปลัดเกษตรฯ เดินหน้าพัฒนาแอป “พิจูณราช” ยกกระดับบริการเกษตรกร เข้าถึงง่ายขึ้น

🕒 11 ธันวาคม 2568
🕒 13:12 น.

แชร์ข่าว

ปลัดเกษตรฯ เรียกประชุมโครงการศูนย์บริการประชาชนภาคการเกษตร เล็งพัฒนาแอปพลิเคชัน “พินุณราช” มุ่งยกระดับการบริการภาครัฐ เน้นการเข้าถึงประชาชน

วันที่ 11 ธ.ค.68 นายวิณะโรจน์ ทรัพย์ส่งสุข ปลัดกระทรวงเกษตรและสหกรณ์ เป็นประธานการประชุมคณะกรรมการบริหารนโยบายสร้างวิธีการทำงานสู่การปฏิบัติ โครงการศูนย์บริการประชาชนภาคการเกษตร ของกระทรวงเกษตรและสหกรณ์ ครั้งที่ 1/2568 โดยมีผู้บริหารหน่วยงานในสังกัดกระทรวงเกษตรและสหกรณ์ เข้าร่วมประชุม ณ ห้องประชุม ไชยวงศ์ ชูชาติ สำนักงานการปฏิรูปที่ดินเพื่อเกษตรกรรม (ส.ป.ก.)

นายวิณะโรจน์เปิดเผยว่า ศูนย์บริการเกษตรพินุณราช ก่อตั้งครั้งแรกเมื่อปี พ.ศ. 2566 ซึ่งจากรายงานสรุปภาพรวมการให้บริการสะสมตั้งแต่วันที่ 18 ตุลาคม 2566 – 30 พฤศจิกายน 2568 พบว่า มีการให้บริการช่วยเหลือพี่น้องเกษตรกรกว่า 23,873 เรื่อง โดยได้ดำเนินการแล้วเสร็จ จำนวน 23,750 เรื่อง อีกทั้ง พบว่าประเภทเรื่องที่มีการขอรับบริการสะสมมากที่สุด 5 อันดับแรก ได้แก่ 1) ด้านพืช 2) ด้านหนี้สิน 3) ด้านดินและการปรับปรุงบำรุงดิน 4) ด้านปศุสัตว์ และ 5) ด้านการช่วยเหลือและสนับสนุนที่ดินทำกิน ทั้งนี้ ได้เน้นย้ำกับหน่วยงานที่เกี่ยวข้องทุกภาคส่วนให้เร่งรัดดำเนินการในส่วนงานบริการที่เหลืออยู่ให้แล้วเสร็จตามระบบ พร้อมทั้ง ให้ดำเนินการชี้แจงขั้นตอนการปฏิบัติงานแก่พี่น้องเกษตรกร เพื่อสร้างความเข้าใจที่ตรงกันอีกด้วย

บันทึกไฟล์เมื่อ: พุธที่ 11 ธันวาคม 2568 เวลา 14:58

Site Value: 75,440

PRValue (x3)

226,320

หัวข้อข่าว: ปลัดเกษตรฯ เดินหน้าพัฒนาแอป “พินุณราช” ยกกระดับบริการเกษตรกร เข้าถึงง่ายขึ้น

นอกจากนี้ กระทรวงเกษตรและสหกรณ์ อยู่ระหว่างการพัฒนาระบบศูนย์บริการเกษตรกรพินุณราชใหม่ ทั้งในรูปแบบ Web Application และ Mobile Application ที่สามารถรองรับระบบปฏิบัติการ iOS และ Android ภายใต้ชื่อ “พินุณราช” เพื่อเพิ่มประสิทธิภาพการปฏิบัติงาน โดยการเชื่อมโยงข้อมูลอย่างเป็นระบบ และการอำนวยความสะดวกแก่ประชาชนและเกษตรกรในการเข้าถึงบริการมากยิ่งขึ้น คาดว่าจะพัฒนาระบบเสร็จสิ้นและพร้อมใช้งานต้นปี 2569 นี้

รม.เร่งช่วยเหลือเกษตรกรอพยพสัตว์เลี้ยง 5 ล้านตัวกระทบเหตุปะทะชายแดน

เมื่อวันที่ 11 ธันวาคม น.ส.อัยรินทร์ พันธุ์ฤทธิ์ รองโฆษกประจำสำนักนายกรัฐมนตรีเปิดเผยว่า จากสถานการณ์บริเวณชายแดนไทย-กัมพูชา ส่งผลให้ประชาชน และสัตว์เลี้ยงในพื้นที่ชายแดนได้รับผลกระทบเป็นจำนวนมาก กรมปศุสัตว์ กระทรวงเกษตรและสหกรณ์ (กษ.) ได้เร่งช่วยเหลือเกษตรกรผู้เลี้ยงสัตว์ และดูแลสัตว์เลี้ยงในพื้นที่ที่ได้รับผลกระทบครอบคลุม 6 จังหวัด ได้แก่ บุรีรัมย์ อุบลราชธานี ศรีสะเกษ สุรินทร์ ตรัง และสระแก้ว จำนวน 20 อำเภอ 196 ตำบล 1,704 หมู่บ้าน จากการ

สำรวจเบื้องต้น ณ วันที่ 9 ธันวาคม พบว่า ประชากรสัตว์ที่อยู่ในพื้นที่ได้รับผลกระทบมีจำนวนรวมทั้งสิ้น 5,599,993 ตัว ประกอบด้วย โค 432,585 ตัว กระบือ 90,672 ตัว สุกร 122,716 ตัว แพะและแกะ 23,959 ตัว สัตว์ปีกกว่า 4.7 ล้านตัว รวมถึงสุนัข 148,647 ตัว และแมวอีก 65,139 ตัว ขณะนี้ได้รับรายงานสัตว์ตายหรือสูญหายแล้ว 432 ตัว ใน จ.อุบลราชธานี และสุรินทร์ โดยส่วนใหญ่เป็นสัตว์ปีก โค และ กระบือ

“ส่วนการส่งความช่วยเหลือในระยะเร่งด่วน

กรมปศุสัตว์ได้แจกจ่ายอาหารสัตว์ไปแล้ว 11,000 กิโลกรัม (กก.) อาหารสุนัข-แมว 8,000 กก. และอาหารโค 1,000 กก. สนับสนุนกรงสุนัข-แมว ชุดส่งเสริมสุขภาพสัตว์ (แร่ธาตุ ยาปฏิชีวนะ วิตามิน) อพยพสัตว์ออกจากพื้นที่เสี่ยงแล้ว 30 ตัว และจัดทีมสัตวแพทย์เคลื่อนที่เข้าดูแลต่อเนื่อง นอกจากนี้ ยังได้รับการสนับสนุนน้ำพ้อนแห้ง จากกรมการสัตว์ทหารบก และมีแผนจัดส่งเสบียงอาหารสัตว์เพิ่มเติมอีก 111,000 กก. เพื่อช่วยเหลืออย่างต่อเนื่อง โดยกรมปศุสัตว์ได้ประชุมคณะกรรมการอำนวยการศูนย์อำนวยการเฉพาะกิจฯ ทุกวัน เพื่อติดตามสถานการณ์ และสนับสนุนได้อย่างรวดเร็วในระยะเผชิญเหตุ รวมถึงในระยะหลังเหตุการณ์สงบอย่างมีประสิทธิภาพ” น.ส.อัยรินทร์กล่าว

ไอเดียเก๋! 'ผักวัดใจหยอดเหรียญ'

น.ส.นุชจรีพร ดีสำโรง อายุ 40 ปี ทำให้ลูกค้าสามารถหยอดซื้อได้ตลอดเวลา เจ้าของ "มั่งมีฟาร์มผักไฮโดรโปนิคส์" ตั้ง โดยไม่ต้องมีคนเฝ้า วิธีซื้อก็ง่าย ลูกค้าหยิบ

ผักจากถาดโฟม นำถาดกลับไปวางไว้ที่เดิม ใส่ผักลงในถาดที่ฟาร์มเตรียมไว้ แล้วหยอดเหรียญลงถาดด้านล่างแผงผัก ราคา ถั่วหนวดต้นละ 10 บาท/ถั่วร่อนต้นละ 15 บาท หากไม่มีเงินสดก็สามารถจ่ายด้วยการสแกนคิวอาร์โค้ดที่ทางร้านคิดไว้ให้ได้ด้วย

อยู่ริมถนนพิจัยสงคราม (ถนนหลังค่าย) ที่เรียกว่า "ฟาร์มผักวัดใจ" เพราะบ้านหนองปรือ ตำบลโพธิ์กลาง อำเภอ เชื้อใจลูกค้าว่าหยิบผักแล้วจะจ่ายตรงตามเมือง จังหวัดนครราชสีมา กล่าวหาว่า ทำงาน จริง ทุกอย่างใช้ความซื่อสัตย์เป็นตัวตั้งประจำเป็นผู้จัดการโครงการหมู่บ้าน และมี และผลตอบรับดีมากจนขายแทบไม่ทันอาชีพเสริมขายสลัดโรล จึงจำเป็นต้องใช้ มั่งมีฟาร์มเปิดขายผักทุกวัน โดยมีพนักงาน

ผักคุณภาพดี แต่ผักสดมีราคาค่อนข้างสูง ประจำช่วงเย็น และเปิดให้ลูกค้าใช้บริการจึงเริ่มศึกษาวิธีปลูกผักไฮโดรโปนิคส์ด้วยตนเอง พบว่าการปลูกในถาดโฟมทำได้ง่ายและต้นทุนไม่มาก จากการทดลองปลูกปรากฏว่าผลผลิตดี ทำให้เริ่มปลูกจริงจังและมีคนสนใจแวะซื้อผักสดอย่างต่อเนื่อง จึงขยายเป็นฟาร์มขนาดเล็กปัจจุบันมีแปลงถาดโฟมกว่า 400

ถาด และกำลังขยายเพิ่มเพื่อเตรียมเปิด ผู้หยอดเหรียญได้ 24 ชั่วโมง อีกทั้งยังเปิดขายสลัดและสเต็กในอนาคด

สำหรับผู้สนใจศึกษาการปลูกผักไฮโดรโปนิคส์ ถาดโฟมฟรี มีจำหน่ายเมล็ดพันธุ์และอุปกรณ์ครบชุด ผู้ที่สนใจสามารถแวะดูงานได้โดยไม่เสียค่าใช้จ่าย หรือสอบถามเพิ่มเติมได้ที่ 09-8203-6957.

และเป็นมิตรต่อสิ่งแวดล้อม ตามแนวทางเกษตรลดคาร์บอน (Low Carbon Agriculture) อาทิ ระบบน้ำหยดร่วมกับการใช้ปุ๋ยอัตโนมัติ การใช้ปุ๋ยชีวภาพ การใช้โดรนพ่นสารชีวภัณฑ์ และการใช้เครื่องจักรกลการเกษตรในทุกขั้นตอน เพื่อช่วยลดแรงงานเพิ่มประสิทธิภาพการผลิต และลดการปล่อยก๊าซเรือนกระจก รวมถึงสนับสนุนการรวมกลุ่มเกษตรกรในรูปแบบแปลงใหญ่และสหกรณ์ เพื่อเพิ่มอำนาจการต่อรองด้านราคาและสร้างความเชื่อมโยงกับโรงงานแปรรูปอย่างยั่งยืน.

ทหารือสดเผาภาคเกษตร'จังหวัดต้นลม' ต้นปีหน้าเลี้ยงสกัดฝุ่นลอยกระทบเมือง

นายชัชชาติ สิทธิพันธุ์ ผู้ว่าฯ กทม. กล่าวถึงแนวทางแก้ปัญหาฝุ่น PM 2.5 ในพื้นที่ กทม.ว่า เป็นเรื่องที่ประชาชนให้ความสำคัญลำดับต้น ๆ และมีผลต่อการอยู่รอดของเมืองในอนาคต จึงต้องรู้ถึงต้นตอของการเกิดที่ชัดเจนมาจากสาเหตุใดบ้าง จะได้แก้ไขถูกจุดและมีประสิทธิภาพ

ที่ผ่านมา กทม.กำหนดภารกิจ “นักสืบฝุ่น” โดยประสานความร่วมมือกับสถาบันการศึกษา และหน่วยงานที่เกี่ยวข้องทั้งในและต่างประเทศ ศึกษาข้อมูลองค์ประกอบฝุ่นในกทม. จนทราบสาเหตุหลักว่า 1.มาจากการเผาชีวมวล (การเผาไหม้การเกษตร) 2.สภาพอากาศปิด และ 3.การเผาไหม้ของเครื่องยนต์

ทั้งนี้ ในปี 69 ได้หารือแนวทางลดการเผาทางการเกษตรในพื้นที่เป้าหมาย 5 จังหวัดต้นลม ประกอบด้วย นครนายก ปราจีนบุรี จะเชิงเทรา ชลบุรี สระแก้ว รวมถึงลดการเผาในพื้นที่ป่า เพื่อควบคุมและลดมลพิษในพื้นที่เมือง และเป็นการแก้ไขฝุ่นในกทม.ด้วย ผ่านการสร้างความร่วมมือกับเกษตรกรถึงผลกระทบการเผา

นอกจากนี้ เสนอดังกล่าวยังทำงานร่วมระหว่างกระทรวงเกษตรและสหกรณ์ จังหวัด และ กทม. เพื่อเสนอแนวทางจัดปฏิทินการเผาหากจำเป็น มาตรการจัดการการเผาภาคการเกษตรนอกกทม. จะได้วิเคราะห์และเข้าใจถึงสถานการณ์ โดยประเมินพิกัดจุดเผาผ่านระบบดาวเทียม ลงพื้นที่เพื่อเข้าใจปัญหาและปัจจัยของการเผาของเกษตรกร ตลอดจน

ศึกษาความเชื่อมโยงระหว่างจุดเผากับค่าฝุ่น

“ช่วงที่ผ่านมายังไม่ถึงฤดูกาลการเผาชีวมวล จึงยังไม่เห็นฝุ่นที่เกิดขึ้นจากการเผาไหม้ ทำให้ขณะนี้ค่าฝุ่นยังไม่มีสีแดง แต่หากถึงฤดูกาลเผาก็จะพบว่าค่าฝุ่นขึ้นเป็นสีแดง”

ด้าน รศ.ดร.สุรัตน์ บัวเลิศ หัวหน้ากลุ่มวิจัยวิทยาศาสตร์บรรยากาศ คณะสิ่งแวดล้อม ม.เกษตรศาสตร์ ระบุจากการเก็บข้อมูลเป็นประจำ

ตามระยะ พบมีบางช่วงเวลาที่ฝุ่นลอยมานอกพื้นที่ทำให้ความเข้มข้นด้านบนสูงกว่าด้านล่าง และองค์ประกอบทางเคมี จะชี้ชัดว่ามาจากการเผาชีวมวล ซึ่งองค์ประกอบแตกต่างจากฝุ่นที่เกิดขึ้นในกทม. ที่มาจากจราจร ช่วง 2 เดือนที่ผ่านมา เก็บข้อมูลพบฝุ่นในกทม.มาจากการจราจร อาจมีเสริมจากการเผาชีวมวลด้านนอกบ้างแต่ไม่มาก.

มะม่วงหิมพานต์พลิกชีวิต วิสาหกิจชุมชนบ้านหาดไเก่ต้อย อุดรดิตถ์

ผู้จัดการรายวัน360 – เรื่องราวของ “วิสาหกิจชุมชนกลุ่มส่งเสริมอาชีพบ้านหาดไเก่ต้อย” อ.ท่าปลา จ.อุดรดิตถ์ เป็นอีกตัวอย่างหนึ่งของการไม่ยอมแพ้ต่อโชคชะตาและอุปสรรคของคนในพื้นที่ จนทำให้วันนี้ ได้มีการพัฒนาต่อยอดจนคนในชุมชนมีรายได้มากยิ่งขึ้น

จากผืนดินที่เคยถูกมองว่า แห้งแล้ง ขาดแหล่งน้ำ ไม่เหมาะสมต่อการทำการเกษตร กลายเป็นแหล่งผลิตมะม่วงหิมพานต์คุณภาพดีที่สร้างรายได้ สร้างชื่อเสียงและความยั่งยืน เป็นแบบอย่างของการเปลี่ยนวิกฤตให้เป็นโอกาสอย่างน่าภาคภูมิใจ

จากพื้นที่แห้งแล้ง สู่การค้นพบพืชเศรษฐกิจตัวใหม่ ย้อนไปช่วงก่อนปี 2520 บ้านหาดไเก่ต้อย ต.หาด

ลำ อ.ท่าปลา จ.อุดรดิตถ์ เป็นชุมชนที่ก่อตั้งขึ้นจากการอพยพของประชาชนที่ได้รับผลกระทบจากการก่อสร้างเขื่อนสิริกิติ์ ซึ่งทางรัฐจัดสรรที่ดินในลักษณะเป็นนิคมสร้างตนเองให้กับชาวบ้าน ที่ดินดังกล่าวมีลักษณะเป็นภูเขาหิน ลูกรัง แห้งแล้ง ขาดแหล่งน้ำ เรียกได้ว่าไม่เหมาะสมต่อการทำการเกษตรซึ่งเป็นอาชีพหลักของชาวบ้าน ทำให้ชีวิตความเป็นอยู่ยากลำบาก แร้นแค้น

ต่อมาหน่วยงานราชการได้เข้ามาส่งเสริมให้ชาวบ้านปลูกมะม่วงหิมพานต์ ด้วยเห็นว่าเป็นพืชที่ทนต่อความแห้งแล้งได้ดี ชาวบ้านจึงนำมาปลูกตามที่รัฐส่งเสริม ต้นมะม่วงหิมพานต์ก็เจริญเติบโต ออกดอกออกผลตามที่คาดหวัง สำหรับเรื่องการเกษตรแล้ว ไม่ว่าจะปลูกพืช เลี้ยงสัตว์ ชาวบ้านทำได้ แต่ขายไม่เป็น ยิ่ง

เรื่องการแปรรูป ยิ่งไม่ต้องพูดถึง นี่เป็นจุดอ่อนของเกษตรกรไทย ดังนั้นผลผลิตที่ได้จึงแทบไม่มีราคา

ยิ่งเป็นมะม่วงหิมพานต์ด้วยแล้ว ผลมีรสชาติที่ไม่ชวนรับประทาน เม็ดมะม่วงหิมพานต์ก็เปลือกหนา แข็ง กะเพาะไม่ออก ชาวบ้านหาดไคร้เลยไม่รู้จะทำอย่างไร ขายก็ไม่มีความรู้ ความรู้จึงค่อยๆ เปลี่ยนเป็นความท้อแท้ หลายคนเริ่มโค่นทิ้ง เพราะไม่รู้ว่าจะเก็บไว้ทำอะไร

แต่แล้วชาวบ้านก็เริ่มมีความหวังกับมะม่วงหิมพานต์ที่ปลูกจนโต เพราะนายบุญและนางบุญ ปีสาสองตายาย สามีภรรยาแห่งบ้านหาดไคร้เลย ได้ลองผิวดลองถูก หาวิธีการกะเพาะเปลือกเม็ดมะม่วงหิมพานต์เพื่อนำเม็ดข้างในออกมาบริโภค พบว่าวิธีที่จะกะเพาะในออกมาได้อย่างง่าย และเม็ดยังคงรูป ไม่แตกหัก คือต้องนำเม็ดดิบมาแช่น้ำ นำไปต้ม แล้วใช้มีดผ่า แกะเอาเม็ดออกมา

เมื่อนำเม็ดมะม่วงหิมพานต์ไปคั่ว ไปอบ ก็พบว่า มีรสชาติดี หวาน มัน เนื้อแน่น กรอบ อร่อย เมื่อนำเม็ดที่กะเพาะแล้วไปขาย ก็สามารถสร้างรายได้เลี้ยงตนเองและครอบครัวได้จริง

ชาวบ้านที่เริ่มมาศึกษาเรียนรู้วิธีการกะเพาะเม็ดมะม่วงหิมพานต์ ความสนใจนี้ค่อยๆ ขยายตัว ชาวบ้านเริ่มมองเห็นคุณค่าของต้นมะม่วงหิมพานต์ มีคนเริ่มปลูกเพิ่ม ขยายพื้นที่ ดูแลอย่างดี เพราะเป็นพืชเศรษฐกิจทำเงิน จากหมู่บ้านเดียว กลายเป็นทั้งตำบล ทั้งอำเภอ จนปัจจุบันนี้ พื้นที่กว่า 3 หมื่นไร่ ใน อ.ท่าปลา จ.อุตรดิตถ์ เป็นพื้นที่ปลูกมะม่วงหิมพานต์เป็นผืนแผ่นดินแห่งความหวัง

กฟผ. ร่วมผลักดันให้เติบโตอย่างมีระบบ

เมื่อผลผลิตมีมากขึ้น การรวมตัวจึงเกิดขึ้น เพื่อสร้างอำนาจต่อรอง และสร้างมูลค่าเพิ่ม จากเดิมที่ขายเม็ดมะม่วงหิมพานต์ให้แก่พ่อค้าคนกลางต่างจังหวัดในรูปของเม็ดดิบ ซึ่งมีราคาไม่แน่นอน และถูกกำหนดโดยพ่อค้า ชาวบ้านหาดไคร้เลยจึงรวมตัวกันจัดตั้ง “วิสาหกิจชุมชนกลุ่มส่งเสริมอาชีพบ้านหาดไคร้” เมื่อปี 2548

ภายใต้การนำของ นางวันทรา ผ่านคำ หรือ “พี่แอ๊ด” ประธานกลุ่ม และได้รับการสนับสนุนจากหลายหน่วยงานรัฐ โดยเฉพาะ “การไฟฟ้าฝ่ายผลิตแห่งประเทศไทย (กฟผ.)” ที่เปรียบเสมือนเพื่อนและพี่เลี้ยงคนสำคัญ

กว่า 10 ปี ที่ กฟผ. ให้การสนับสนุนวิสาหกิจชุมชนแห่งนี้ ทั้งในเรื่องงบประมาณ การตรวจวิเคราะห์หาคุณค่าทางโภชนาการของเม็ดมะม่วงหิมพานต์ พัฒนาออกแบบบรรจุภัณฑ์ วิจัยการทำน้ำมะม่วงหิมพานต์เข้มข้น ร่วมกับสถาบันวิจัยวิทยาศาสตร์และเทคโนโลยีแห่งประเทศไทย (วว.) พัฒนาผลิตภัณฑ์แปรรูปน้ำนมเม็ดมะม่วงหิมพานต์ร่วมกับสถาบันอาหาร รวมถึงนำกลุ่มร่วมจัดแสดงสินค้าในโอกาสต่างๆ ซึ่งเป็นการหาช่องทางการตลาด ในการกระจายสินค้าสู่ผู้บริโภค

ในด้านการวิจัยและพัฒนา นั้น เม็ดมะม่วงหิมพานต์ จาก จ.อุตรดิตถ์ แห่งนี้ มีผลการวิจัยยืนยันว่า มีสาร Beta Sitosterol มากที่สุดในประเทศไทย ช่วยลดคอเลสเตอรอล ลดการอักเสบ เพิ่มระบบภูมิคุ้มกัน มีสาร GABA ที่ช่วยในเรื่องระบบประสาทและสมอง รวมถึงเบต้าแคโรทีน ซึ่งเป็นสารต้านอนุมูลอิสระ มีประโยชน์ต่อร่างกาย

ผลิตภัณฑ์กว่า 14 ชนิด

ต่อยอดเป็นแบรนด์ประจำจังหวัด

นอกจากเม็ดมะม่วงหิมพานต์ที่นำไปแปรรูปเป็นผลิตภัณฑ์อาหารหลากหลายแล้ว ผลมะม่วงหิมพานต์ก็นำไปทำน้ำมะม่วงหิมพานต์ ส่วนลูกหรือเม็ดป่น นำไปทำผลิตภัณฑ์นํ้านมเม็ดมะม่วงหิมพานต์ เปลือก ขยายให้กับโรงงานเพื่อนำไปบีบเอานํ้ามันสกัดทำเป็นผักเบรกรายวัน ไม่จากการตัดแต่งกิ่ง ใช้เป็นเชื้อเพลิงในการกระบวนการต้มเม็ดมะม่วงหิมพานต์

ถึงวันนี้ เม็ดมะม่วงหิมพานต์ของวิสาหกิจชุมชนกลุ่มส่งเสริมอาชีพบ้านหาดไคร้เลยได้พัฒนาเป็นผลิตภัณฑ์เม็ดมะม่วงหิมพานต์พร้อมรับประทานกว่า 14 ชนิด มีทั้ง รสตั้มยำ รสปลาปึก รสโรสชาทราย รสบาบีคิว รสชาชิม่อน ลูกก็ นํ้ามะม่วงหิมพานต์ และนํ้านมเม็ดมะม่วงหิมพานต์

ในจำนวนนี้ขายดีที่สุด คือ เม็ดมะม่วงหิมพานต์อบน้ำเกลือ ซึ่งเปรียบเสมือน “รสดั้งเดิม” ได้รับของธรรมชาติแท้ๆ อร่อย และอุดมด้วยคุณค่าทางอาหาร

นอกจากนี้ เม็ดมะม่วงหิมพานต์ แบรนด์ “Queen” ของวิสาหกิจชุมชนแห่งนี้ ได้มีการพัฒนาโดยใช้ตูบพลังงานแสงอาทิตย์ในการอบแห้ง ช่วยลดการใช้เชื้อเพลิงและใช้พลังงานได้อย่างมีประสิทธิภาพ จึงเป็นหนึ่งในผลิตภัณฑ์ที่ได้รับตราสัญลักษณ์ “ผลิตภัณฑ์ชุมชน ลดใช้พลังงาน” ของโครงการส่งเสริมการจำหน่ายผลิตภัณฑ์ลดใช้พลังงาน

รางวัลแห่งความภาคภูมิใจ ที่วนกลับสู่ชุมชน

วิสาหกิจชุมชนกลุ่มส่งเสริมอาชีพบ้านหาดไคร้เลยยังสืบสานภูมิปัญญาท้องถิ่นผ่านทุกขั้นตอนการผลิต โดยใช้แรงงานคนในการกะและกะเพาะเม็ดมะม่วงหิมพานต์อย่างประณีต เพื่อให้ได้เม็ดที่สวยงามสมบูรณ์ เพิ่มมูลค่าให้สินค้า พร้อมทั้งสร้างงานสร้างรายได้ให้คนในชุมชนอย่างต่อเนื่อง ผลลัพธ์คือ

ผลิตภัณฑ์ที่ได้รับมาตรฐานรับรองหลากหลาย อาทิ อย. เครื่องหมายทางเลือกสุขภาพ มาตรฐานผลิตภัณฑ์ชุมชน รวมถึงการได้รับคัดเลือกเป็นผลิตภัณฑ์ OTOP ระดับ 5 ดาว

ความมุ่งมั่นเพื่อพัฒนาผลิตภัณฑ์ของวิสาหกิจชุมชนบ้านหาดไเก้ด้อยของสมาชิก นำไปสู่ความสำเร็จที่ได้รับการยอมรับระดับประเทศ มีรางวัลการันตีมากมาย ทั้งรางวัลรองชนะเลิศอันดับ 1 วิสาหกิจชุมชนดีเด่นระดับประเทศ ประจำปี 2561 รางวัลวิสาหกิจชุมชนต้นแบบสัมมาชีพ ประจำปี 2567 ประเภทแปรรูปผลิตภัณฑ์อาหาร ผลิตภัณฑ์ OTOP ระดับ 5 ดาว อย. ควอลิตี้ อวอร์ด ระดับประเทศ และเป็นหนึ่งในสินค้าขึ้นชื่อของ จ.อุดรดิตต์ ที่สามารถสร้างรายได้เฉลี่ย 2.5 ล้านบาท/ปี

สำหรับการบริหารจัดการของวิสาหกิจชุมชน ในด้านผลกำไรนั้น 40% ปันผลกำไรให้กับสมาชิกกลุ่ม 30% สมทบไว้ในกองทุนเพื่อเป็นรากฐานอันมั่นคงของกลุ่มในอนาคต 20% เป็นสวัสดิการให้กับสมาชิก เพื่อยกระดับคุณภาพชีวิต ช่วยเหลือยามเจ็บป่วย การจัดกิจกรรมสันทนาการ และ 10% เพื่อสาธารณประโยชน์ เป็นการแบ่งปันกลับคืนสู่ชุมชนและสังคม

เรื่องราวของบ้านหาดไเก้ด้อยกับมะม่วงหิมพานต์ จึงไม่ใช่แค่เรื่องผลผลิตทางการเกษตร หรือสินค้าชุมชน แต่คือพลังของวิสาหกิจชุมชน ที่ใช้ความรู้ ภูมิปัญญา นวัตกรรม ความมุ่งมั่นร่วมมือของสมาชิก และหน่วยงานที่เข้าร่วมสนับสนุน เปลี่ยนความไร้เดียงสา ให้กลายเป็นความมั่นคง มั่นคง ของคนในชุมชน และนำไปสู่การพัฒนาที่ยั่งยืน

ส่งผลิตภัณฑ์'ปลาอีสก'

นางจิตติพร หลาวประเสริฐ อธิบดีกรมประมง เปิดเผยว่า ร.อ.ธรรมนัส พรหมเผ่า รองนายกรัฐมนตรี และรมว.เกษตรและสหกรณ์ เดินหน้าเร่งฟื้นฟู "ปลาอีสกไทย" (Probarbus jullieni) หลังเสี่ยงจัดเป็นสัตว์น้ำใกล้สูญพันธุ์ตามบัญชีไซเตส (CITES) โดยเตรียมเพิ่มกำลังการผลิตลูกพันธุ์ในปี 2569 จำนวนกว่า 500,000 ตัว เพื่อปล่อยคืนสู่แหล่งน้ำธรรมชาติทั่วประเทศ และจำหน่ายให้เกษตรกรนำไปเพาะเลี้ยงขยายผลทางเศรษฐกิจต่อไป

ทั้งนี้ ปลาอีสก เป็นปลาน้ำจืดขนาดใหญ่ที่พบในแม่น้ำสายสำคัญของประเทศไทย อาทิ แม่น้ำโขง เจ้าพระยา ท่าจีน แม่กลอง และน่าน ถือเป็นปลารสชาติดี เป็นที่นิยมของผู้บริโภค ราคาจำหน่ายสูงถึงกิโลกรัมละ 200-250 บาท นอกจากนี้ยังเป็นที่ต้องการของตลาดปลาสวยงามทั้งในประเทศและต่างประเทศ โดยปลาขนาด 30 เซนติเมตร สามารถจำหน่ายเป็นปลาสวยงามมีมูลค่าตัวละหลายร้อยบาท

ขณะนี้ ปลาอีสกในธรรมชาติลดลงต่อเนื่องจนอยู่ในภาวะเสี่ยงใกล้สูญพันธุ์ ตามบัญชีแนบท้ายอนุสัญญาว่าด้วยการค้าระหว่างประเทศซึ่งชนิดสัตว์ป่าและพืชป่าที่ใกล้สูญพันธุ์ ล่าสุดได้รับรายงานจากทีมชุดเฉพาะกิจว่า ขณะนี้สามารถรวบรวมพ่อแม่พันธุ์จากธรรมชาติใช้ผสมเทียมเพื่อฟื้นฟูทรัพยากรปลาอีสกในพื้นที่แม่น้ำโขงและแม่น้ำสาขานในปี 2568

"ร.อ.ธรรมนัสกังวลว่าถึงการใกล้สูญพันธุ์ของปลาอีสก สั่งการให้เร่งปล่อยปลาอีสกลงสู่แหล่งน้ำธรรมชาติในจังหวัดราชบุรี หลังมีความเสี่ยงใกล้สูญพันธุ์ ปี 2569 ตั้งเป้าผลิตลูกพันธุ์ปลาอีสกไว้ไม่น้อยกว่า 500,000 ตัว"